

Fartyg 2018 – svenska och utländska fartyg i svensk regi

578

Den svenska flottan bestod av 578 fartyg.

318

Den svenska handelsflottan bestod av 318 fartyg, 13 fartyg fler än föregående år.

260

Specialfartygen i svenska flottan var 260 till antalet.

43 %

43 % av svenska handelsflottans fartyg var 40 år eller äldre.

2,65 miljoner

Bruttodräktigheten i svenska handelsflottan uppgick till 2,65 miljoner.

1,34 miljoner

Dödvikten i svenska handelsflottan uppgick till 1,34 miljoner ton.

5 596 miljoner

Handelsfartyg i svensk regi använde 5 596 miljoner bruttodräktighetsdagar.

1,11 miljoner

1,11 miljoner sjödagar utfördes av ombordanställda på svenska handelsflottan.

Not: Alla siffror ovan avser fartyg över 100 brutto.

Statistikens omfattning

Undersökningen omfattar populationen av samtliga svenskregistrerade handels- och specialfartyg, samt när det gäller fartygens användning, utlandsregistrerade fartyg i svensk regi.

Detta är ett bearbetat utdrag ur: Fartyg 2018 - Statistik 2019:14

Publiceringsdatum: 2019-05-22

Begrepp

Bruttodräktighet, eller **brutto**, är ett storleksmått och brukar anges utan enhet. Brutto är $K \times V$, där $K=0,2 + 0,02 \times \log_{10}V$ och V är volymen av fartygets inneslutna utrymmen i kubikmeter.

Dödvikt är ett storleksmått som anges i ton och anger vikten av den last som ett fartyg maximalt kan bära inklusive vikten av fartygsbränsle, färskvatten, proviant och besättning.

Bruttodräktighetsdagar används som ett mått på transportkapacitet och räknas fram som respektive fartygs bruttodräktighet multiplicerat med antalet dagar det disponerats under året.

Svenska fartygsregistret är inrättat för registrering av svenska fartyg. Registret innehåller uppgifter om svenska fartyg dvs. fartyg som till mer än hälften ägs av svenska medborgare eller svenska juridiska personer. Det är dessa fartyg som ingår i den officiella statistiken *Fartyg 2018*.

Handelsflottan består av lastfartyg (*Tankfartyg*, *Bulkfartyg*, *Torrlastfartyg*) samt passagerarfartyg (*Passagerarfärjor* och *Övriga passagerarfartyg*).

Ny fartygsdefinition

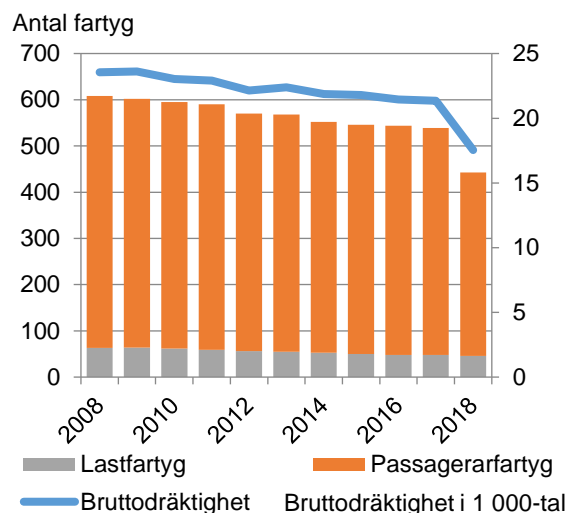
Från 1 februari 2018 är *skepp* ett fartyg som är längre än 24 meter. Om fartyget är max 24 meter långt är det en *båt*. Innan 1 februari 2018 var skepp ett fartyg som var minst 12 meter långt och 4 meter brett, annars var det en *båt*. Det bidrar till att vissa skepp år 2017 blev båtar år 2018 och ingår därmed inte i 2018 års officiella statistik om *Fartyg* (i denna statistik är båtar undantagna).

Den svenskregistrerade handelsflottan

Den svenskregistrerade handelsflottan bestod år 2018 av 761 fartyg, varav 443 (58 procent) på mindre än 100 brutto och resterande 318 (42 procent) på 100 brutto och uppåt.

Mindre fartyg

Den svenskregistrerade handelsflottan med en bruttodräktighet *lägre än 100* uppgick till 443 fartyg den 31 december 2018. Detta var en minskning med 97 fartyg jämfört med föregående år. 397 (90 procent) var passagerarfartyg och resterande 46 (10 procent) var lastfartyg. Betänk dock att fartygsdefinitionen ändrades år 2018 (se informationsruta ovan). Sedan 2008 har denna flotta av mindre fartyg minskat (Figur 1).

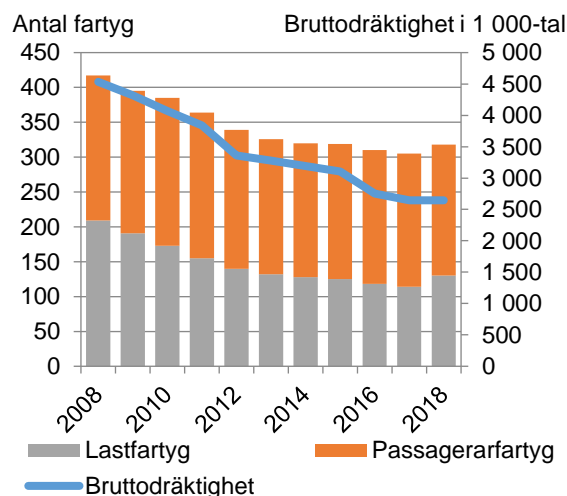

Figur 1. Antal svenskregistrerade handelsfartyg och bruttodräktighet den 31 december 2008–2018. Fartyg med en bruttodräktighet under 100.

I fortsättningen av detta statistikblad kommenteras endast fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

Stora fartyg utregistrerade

Mätt i antal fartyg, var den svenska handelsflottan över 100 brutto 318 fartyg den 31 december 2018. Det var en nettoökning med 13 fartyg jämfört med 2017. Antal lastfartyg uppgick till 130, en ökning med 13 *Tankfartyg* och 3 *Torrlastfartyg*. Totala bruttodräktigheten minskade dock lite för lastfartygen, främst beroende på att fyra stora *Torrlastfartyg* utregistrerades till utländskt register. Totala bruttodräktigheten ligger på ungefär samma nivå som 2017. Passagerarfartygen minskade med 2 i antal och uppgick vid årsskiftet 2018/2019 till 188 fartyg (Figur 2).

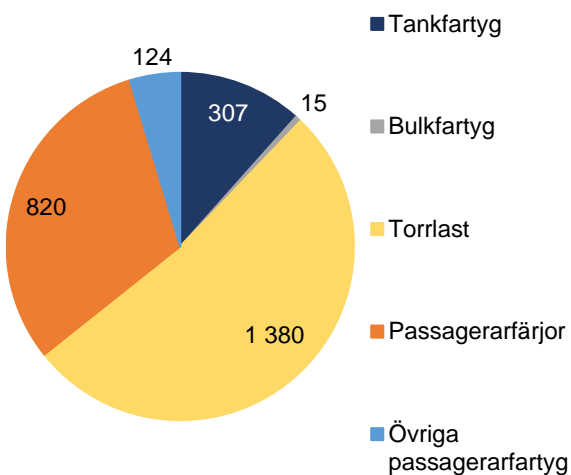
Figur 2. Antal svenskregistrerade handelsfartyg den 31 december 2008–2018 samt deras samlade bruttodräktighet. Fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

Oförändrad kapacitet totalt i handelsflottan

Flottan av svenskregistrerade handelsfartyg (med bruttodräktighet om minst 100) utgjorde 2,65 miljoner brutto den 31 december 2018, fördelat på 1,7 miljoner brutto i lastfartyg och 945 000 brutto i passagerarfartyg. Det totala bruttot var i princip detsamma som föregående år.

Bland lastfartygen stod *Torrlastfartygen* för 1,38 miljoner brutto, vilket var en minskning med 7 procent. *Tankfartygens* totala bruttodräktighet ökade med 39 procent till 307 000 brutto. *Bulkfartygens* brutto var med sina 15 000 brutto oförändrat från föregående år.

Passagerarfärjornas brutto minskade med 2 procent till 820 000 medan de *Övriga passagerarfartygens* brutto ökade med 56 procent till 124 000 (Figur 3).

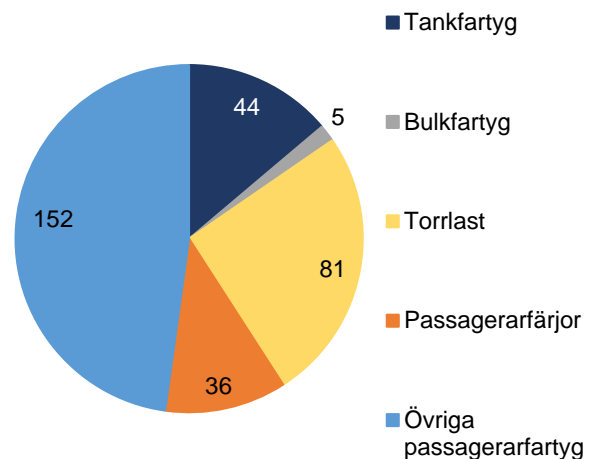

Figur 3. Den svenskregistrerade handelsflottans bruttodräktighet i 1 000-tal den 31 december 2018. Fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

Fler tankfartyg

I den svenskregistrerade handelsflottan fanns det 81 *Torrlastfartyg* under 2018. Under året kom det in fem nybyggda *Tankfartyg* och *Tankfartygen* stod också för den största ökningen i antal (totalt +13 fartyg). *Bulkfartygen* var 5 till antalet.

Det fanns 36 *Passagerarfärjor*. De *Övriga passagerarfartygen* stod, med sina 152 fartyg, för nästan hälften av samtliga fartyg i den svenskregistrerade handelsflottan (Figur 4).

Figur 4. Antal svenskregistrerade handelsfartyg den 31 december 2018. Fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

Totala dödvikten stabil

Mellan 2009 och 2017 minskade den svenskregistrerade handelsflottans totala dödvikt varje år. Förklaringar har varit utregistreringar till andra länder samt skrotning av fartyg. Under 2018 ökade dödvikten marginellt, med 1 700 ton (+0,1 %) till 1,34 miljoner ton. Nettoförändringen bestod av en ökning med 13 fartyg. 31 fartyg tillkom med en samlad dödvikt på 235 000 ton medan 18 fartyg försvann och minskade totala dödvikten med 234 000 ton.

Ökningen av dödvikt under 2018 berodde på nybyggda fartyg (+91 000 ton), inköpta fartyg (+26 000 ton) och inregistrerade fartyg (+119 000 ton dödvikt). Minskningen berodde på försäljning av fartyg (-17 000 ton), utregistreringar (-190 000 ton) samt avregistreringar (-26 000 ton dödvikt).

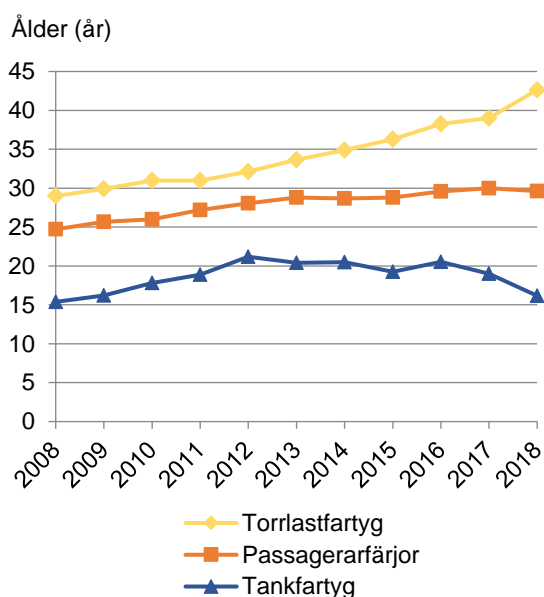
Äldre torrlastfartyg

För att se hur medelåldern utvecklats över tid visar vi detta nedan för de tre största av de fem fartygstyperna i den svenskregistrerade handelsflottan.

Tankfartygens medelålder under 2018 var 16 år, en minskning med 3 år jämfört med året innan. Detta beror bland annat på tre nyinköpta fartyg år 2018.

Passagerarfärjornas medelålder ökade varje år mellan 2008 och 2013. Mellan 2013 och 2015 var medelåldern oförändrad, 29 år och har sedan 2016 legat på 30 år.

Torrlastfartygens medelålder har ökat varje år sedan 2008. År 2018 var Torrlastfartygens medelålder 43 år, mot 39 år under 2017 (Figur 5).

Figur 5. Medelåldern på svenskregistrerade fartyg, den 31 december 2008–2018. Fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

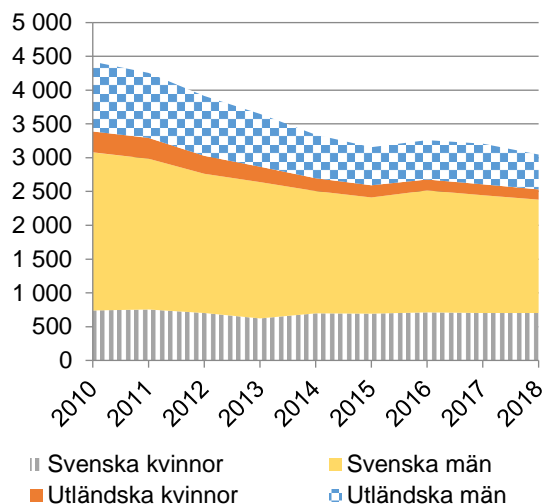
Färre anställda

Det fanns alltså 13 fler fartyg 2018 än 2017, i princip samma kapacitet båda åren mätt i brutto. Däremot minskade antalet ombordanställda.

Totalt minskade antal anställda per dag med 5 procent, från 3 207 till 3 049 anställda per dag. Samtliga yrkeskategorier bidrog till minskningen.

Alla fyra grupperna svenska kvinnor, utländska kvinnor, svenska män och utländska män minskade i antal ombordanställda per dag. Antalet anställda kvinnor minskade från 866 till 853 anställda per dag (-2 %) och männen minskade från 2 342 till 2 196 per dag (-6 %). Andel anställda med utländskt medborgarskap minskade från 24 till 22 procent (Figur 6).

Störst procentuell minskning hade däckspersonal, som minskade med 10 procent till 577 anställda per dag. Befälhavare hade lägst minskning (-0,3 %) och var 186 anställda per dag.

Figur 6. Genomsnittligt antal ombordanställda per dag. Åren 2010–2018. Fartyg med en bruttodräktighet om minst 100.

Användningen

Med användning eller transportkapacitet, avses hur många dagar respektive fartyg disponeras under ett år. Den kapacitet som fartyg i svensk regi disponerar är antingen i form av svenskregistrerade fartyg eller fartyg inhyrda från utlandet. Under 2018 var 82 procent av användningen inhyrd från utlandet, mätt i bruttodräktighetsdagar.

Totala användningen av handelsfartyg i svensk regi ökade (+10 %) till 5 596 miljoner bruttodräktighetsdagar. Den del som avser användningen av svenskregistrerade fartyg minskade marginellt, från 1 007 till 998 miljoner bruttodräktighetsdagar. Användningen av inhyrda utländska fartyg ökade däremot från 4 098 till 4 598 miljoner bruttodräktighetsdagar.

Världshandelsflottan

Världshandelsflottan har ökat i bruttodräktighet årligen sedan år 1990. Den totala världshandelsflottan bestod 2018 av totalt 1 288 miljoner brutto, fördelat på 63 682 fartyg. Det var en ökning med 3 procent från föregående år. Det kan jämföras med den svenskregistrerade flottan om 318 fartyg (0,5 % av världshandelsflottan) och 2 646 miljoner brutto (0,2 % av världshandelsflottan).

Mer information

Du hittar tabellerna med den officiella statistiken, tidigare års tabeller och beskrivande rapporter samt kvalitetsdeklaration för statistiken här, www.trafa.se/sjofart/fartyg.

Kontakt:

Björn Tano, 010–414 42 24, e-post: bjorn.tano@trafa.se

Fredrik Söderbaum, 010–414 42 23, e-post: fredrik.soderbaum@trafa.se